

Regulus regulus приліт

8.09.92* – 12.09.93* – 19.09.94 – 16.09.96 – 19.09.98 – 5.09.00 – 13.09.02 – 16.09.03 – 7.09.04 – 4.09.05 – 13.09.06.

Ficedula hypoleuca останнє спостереження 15.09.02

Phoenicurus ochruros останнє спостереження 29.10.06.

Turdus viscivorus початок прольоту

11.09.92* – 17.09.93 – 14.10.94* – 28.09.95 – 4.09.98 – 14.09.00 – 27.09.03 – 8.09.05 – 9.09.06.

Fringilla montifringilla початок прольоту

26.09.92 – 6.10.93 – 14.10.94* – 24.09.95 – 30.09.96 – 25.09.98 – 27.09.00 – 1.10.01 – 25.09.02 – 28.09.03 – 18.09.04 – 14.09.05 – 20.09.06.

F. coelebs останнє спостереження 11.11.91* – 2.11.95 – 2.12.96.

Spinus spinus приліт

16.09.91 – 19.09.92 – 12.09.93* – 19.09.94 – 22.09.95 – 2.10.96 – 23.09.98 – 11.09.00 – 14.09.02 – 25.09.03 – 1.09.04 – 2.09.05 – 23.09.06.

Pyrrhula pyrrhula приліт

11.09.91 – 28.09.92 – 29.09.93 – 21.09.94 – 28.09.95 – 15.10.96 – 17.09.98 – 2.10.03 – 19.09.05 – 16.10.06.

*Шкаран В.І., Біогеостаціонар ЛНУ, н/в “Лісова пісня”,
Шацький р-н, Волинська обл., 44009, Україна (Ukraine).*

МАТЕРІАЛИ ПО ЕКОЛОГІЇ БІЛОКРИЛОГО КРЯЧКА НА КОРОСТИШІВЦІНІ

Білокрилий крячок (*Chlidonias leucoptera*) є досить звичаним видом птахів у Коростишівському р-ні Житомирської обл. Більш чисельний під час міграцій, гніздиться спорадично. Останнім часом відмічається ріст чисельності виду.

На території району місця гніздування білокрилого крячка виявлені на болотах біля с. Кам'яний Брід, на ставках у селах Віленька, Студениця, Торчин, на мілководних болотах біля сіл Більківці та Козак. На останній ділянці в 2005 р. були проведені більш детальні дослідження.

Весною білокрилі крячки з'являються у переважно у травні. Приліт відмічено: 13.05.2005 р., 19.04.1998 р., 2.05.1999 р., 27.05.2000 р., 6.05.2003 р., 22.05.2004 р., 10.05.2005 р., 2.06.2006 р. Весняна міграція триває 15–20 днів. Птахи летять переважно на північний схід на висоті до 60–80 м. Пролітні зграї нараховують від 10 до 40 птахів, рідше – 2–4.

Біля с. Козак крячки гніздяться на мілководному осоковому болоті. Глибина його в районі колонії на початку гніздування становить 20–30 см, а під кінець насиджування деякі гнізда виявляються на сухих місцях через зниження рівня води. Колонія чисельністю до 20 пар займала площу близько 20 м². Гнізда птахи влаштували на невеликих купинах осоки, лише два з них були збудовані на ґрунті. Будівельний матеріал – листя та стебла осоки.

20.06.2005 р. було знайдено 9 гнізд з кладками. У них було від 1 до 3 яєць, середній розмір кладки – $2,3 \pm 0,3$ яйця. Розміри яєць, мм ($n = 21$): $31,1\text{--}37,6 \times 21,0\text{--}27,0$, в середньому $34,6 \pm 0,4 \times 25,3 \pm 0,3$. Розміри гнізд, см ($n = 9$): діаметр гнізда – $8\text{--}25$ ($15,6 \pm 2,0$), висота гнізда – $1,5\text{--}8$ ($5,3 \pm 0,8$), глибина лотка – $1,2\text{--}3$ ($2,2 \pm 0,2$).

Вже 20.07.2005 р. крячків на колонії не було, не спостерігалися вони й на інших водоймах.

І.М. Полюшкевич

*Полюшкевич І.М., с. Більківці, Коростишівський р-н,
12505, Житомирська обл., Україна (Ukraine),*

О ТРАГИЧЕСКОЙ ОХОТЕ ЯСТРЕБА- ТЕТЕРЕВЯТНИКА НА ЗАЙЦА-РУСАКА

Из рассказа очевидца нам стало известно об охоте ястреба–тетеревятника (*Accipiter gentilis*) на зайца-русака (*Lepus europaeus*), которая закончилась для ястреба трагически. 16.06 2006 г. в окрестностях с. Верхняя Пожня Краснопольского р-на Сумской обл. в 6¹⁵ наблюдали, как вылетевший из леса ястреб сделал несколько кругов над открытой местностью, спикировал в небольшие заросли травянистой растительности и вцепился в крупного зайца. Тот вскочил и, сделав несколько зигзагов, помчался к лесу, неся на спине хищника. Птица раскрыла крылья и, взмахивая ими, пыталась остановить зайца. Когда они поравнялись с растущей на опушке березкой, ястреб одной ногой отпустил свою жертву и схватился ею за ствол дерева. В тот же миг она была оторвана и осталась на стволе. А заяц вместе с ястребом на спине скрылся в глубине леса. Его судьба осталась неизвестной.

И.Р. Мерзликин

*Мерзликин И.Р., пр. Лушпы, 20/1, кв. 45,
г. Сумы, 40034, Украина (Ukraine).*

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ЗИМІВЛЕЮ БОЛОТЯНОЇ СОВИ У КОРОСТИШІВСЬКОМУ РАЙОНІ НА ЖИТОМИРЩИНІ

Болотяна сова (*Asio flammeus*) у Коростишівському р-ні належить до рідкісних гніздових птахів, в осінньо-зимовий період більш численна. Взимку 2005/2006 рр. на зимівлі вона була досить звичайною, чому сприяла висока чисельність мишовидних гризунів.

Перші сови були відмічені 13.11 – 2 птахи вилетіли з високої трави серед поля біля с. Червоний Ровець. Через 100 м піднялися ще 8 особин. Протягом зими болотяні сови спостерігалися ще кілька разів: 11.12 – 5 особин на долині з сухою осокою біля с. Слобідка; 24.12 – 3 птахи на забур'яненому полі неподалік від с. Більківці; 5.01 – 5 сов на осоковому болоті південніше с. Більківці. 8.02 – 2 сови на болоті за 2 км від с. Студениця.

І.М. Полюшкевич

*Полюшкевич І.М., с. Більківці, Коростишівський р-н,
12505, Житомирська обл., Україна (Ukraine),*

ВИПАДКИ ПІЗНЬОГО ГНІЗДУВАННЯ ПТАХІВ НА ВОЛИНСЬКОМУ ПОЛІССІ

Сільська ластівка (*Hirundo rustica*). 19.08.1994 р. у с. Датинь Ратнівського р-ну в одній із господарських будівель у центрі села виявлене гніздо з 4 пташенятами. Їх вік, судячи за оперенням, був близько тижня. Подальша доля виводку не простежена.

Зеленяк (*Chloris chloris*). 2.09.2002 р. на території біогеостационару Львівського університету ім. І. Франка біля оз. Пісочного (Шацький р-н) спостерігалася самка з гніздовою поведінкою. 5.09 біля входу в спальний корпус біло виявлене гніздо з 3 опереними пташенятами. Воно знаходилося у кущі туї західної на висоті 2 м. 7.09 пташенята успішно вилетіли з гнізда. Очевидно розтягнутість строків гніздування була спричинена постійним фактором турбування влітку.

В.І. Шкаран

*Шкаран В.І., Біогеостационар ЛНУ, п/в “Лісова пісня”,
Шацький р-н, Волинська обл., 44009, Україна (Ukraine).*